

"THE GLOW"Slovene fortnightly
newspaper in Australia121 Queen St., Woollahra
N.S.W.

Phone: FB 1085

AUGUST 25, 1958Registered at the G.P.O. Sydney
for transmission by post as a
periodical.*The Glow*

INDONEZIJA POSTAJA NESTRPNA

New York, 17. avgusta (A.A.P.). — Indonezija se pripravlja na novo borbo za osvojitve Holandske Nove Gvineje. Trije politični voditelji v Džakarti so danes ponovno napadli Holandijo zaradi "trmastega" stališča napram indonezijskim težnjam.

Prezident dr. Soekarno, premier dr. Djuanda in bivši premier, ki pripada opoziciji, dr. Mohamed Hatta, so izjavili, da se je indonezijski narod izjasnil proti imperializmu.

**TUDI UPORNIKI
SE STRINJAJO**

Soekarno skuša pridobiti upornike za skupno borbo proti Holandiji. Obljubil je popolno amnestijo in pozval voditelje, da se združijo za skupne interese.

Predsednik indonezijskega parlamenta je izjavil, da obžaluje, ker se je Avstralija postavila na holandsko stran.

Mnogi kitajski meščani so izobesili v Džakarti zastavo rdeče Kitajske poleg indonezijskih rdečih in belih zastav.

**AMERISKO OROZJE
ZA INDONEZIJO**

ZDA bodo poslale zračne vojske. Transporti vključujejo lahke transporte orožja v Indonezijo orožje in vozila.

Doslej ZDA niso hotele dobavljati orožja indonezijski vladi, vendar je očitno, da so pripravljene to storiti sedaj, ko so videle, da so začeli transportirati orožje Sovjeti.

*

Na polu pod ledom

Washington, 9. avgusta. — Atomsko podmornica ZDA NAUTILUS je prečkala severni tečaj pod ledom. Plula je po črti Beringovega preliva med Sibirijo in Alasko v Atlantski ocean ter med Groenlandom in Spittsbergi. NAUTILUS je napravila 1.830 milj v 96 urah na poti, ki jo je začela v Pearl Harbourju 22. julija in končala 5. avgusta.

Komandant podmornice, kapitan W. R. Anderson, je izjavil poročevalcem na konferenci v Beli hiši, da je podmornica potovala ves čas v mednarodnih vodah. Skozi periskop je posadka opazovala ledeno maso nad seboj. Potovanje čez severni tečaj je težavno, ker ni zvezd, po katerih bi se navigator usmerjal.

Prav tako je težko najti smer in se lahko zgodi, da ladja nadaljuje pot v kroženju, namesto v premi črti.

Podmornica je navigirala "slepo" in je tudi merila z zvokom morsko globino, kjer je odkrila več podrobnosti arktičnega bazena.

Luknja v ledu

Ameriška mornarica se ukvarja z zamisljivo, prevrtati led na severnem tečaju, kjer bi lahko podmornice spuščale rakete proti sovražniku, ne da bi ta mogel odkriti njihov položaj. Vendar vrtati luknjo pod vodo skozi pet metrov debeli led ni lahka zadeva.

Amerikanci odhajajo

New York, 16. avgusta. — Z.S.S.R. in Z.D.A. so dosegle sporazum glede Libanona. ZDA bodo odpoklicale svoje čete in verjetno bo OZN poglobila kontrolo s svojimi opazovalci, ki bodo skrbeli, da bo Libanon prost tujih vmešavanj.

**AVSTRALSKA
VLADA V SKRBEH**

Mnogi holandski naseljenci v Novi Gvineji verujejo, da bo holandska vlada zapustila Novo Gvinejo, ker do sedaj ni izvela iz dežele nobene koristi, temveč je samo vlagala velike vsote denarja, da bi razvila ta primitivni in revni del otoka.

Avstralija, ki ima mandat za upravljanje druge polovice Nove Gvineje pa je nezadovoljna s holandskim omahovanjem. Avstraliji ne ugaja prodiranje Indonezijcev v njeno bližino.

**A-BOMBE ZA RDECO
KITAJSKO**

Z.S.S.R. je izročila rdeči Kitajski zalogo atomskih bomb in bo tudi pomagala modernizirati kitajsko trimilijonsko vojsko.

Vest ni iznenadila zahodnih politikov. Ni verjetnosti, da bi rdeča Kitajska napadla nacionalistično Kitajsko na Formozo, zakaj tudi Amerikanci imajo mnogo atomskega orožja na Formozo, Okinavi in drugod po Pacifiku.

PAKISTAN IN INDINJA

London, 10. avgusta. — Pakistanski ministrski predsednik je osebno apeliral na indijskega ministrskega predsednika, da pomaga vzdrževati mir na mejah obeh držav.

NEUSPELI POSKUS

New York, 17. avgusta (A.A.P.). — Danes je eksplodirala raketa, ki je bila namenjena na mesec. Eksplozija se je dogodila že po 77 sekundah, potem ko so jo pognali v zrak v Cape Canaveralu, v Floridi.

Ameriško letalstvo je nameravalo poslati to veliko trifazno raketo na 221.000 milj dolgo potovanje na mesec. Načelnik projekta Roy Johnson je že vnaprej dajal samo eno možnost v desetih, da bo podvig uspel.

Obrambno ministrstvo je izjavilo, da bodo napravili drugi poizkus 14. septembra, ko bo mesec zopet v ugodnem položaju in vreme mirno.

Raketa, ki je tehtala 52 ton in je merila 88 stopenj, je bila opremljena z aparati, ki so zabeležili opazovanja, zato bodo znanstveniki lahko ugotovili, zakaj polet ni uspel.

Ko bi vse šlo v redu, bi raketa dosegla hitrost 25.000 milj na uro ter se tako odtrgala zemeljski težnosti. Aparati v raketi bi zabeležili gostoto meteoritov in drugih pojavov v vesemirju.

Sef projekta Ray Johnson je izjavil novinarjem, da je lahko povzročil neuspeh prve rakete, namenjene na mesec, eden izmed 300.000 delov, iz katerih je bila raketa sestavljena.

Sydney, 20 avgusta —

Governor N.S.W. Sir Eric Woodward, ki je odprl danes 38. zasedanje državnega parlamenta, je v svojem govoru naglasil med drugim nacrti: enako plačo za ženske in tri tedne letnega plačanega dopusta za one nameščence, ki delajo pod zakonodajstvom države N.S.W.

Nase ideje in bodočnost

OD DVOMOV DO SPOZNANJA

Druga svetovna vojna je končala brez jasnih rezultatov: sovražnik je izbral napačnega sovražnika, zaveznik napačnega zaveznika. Tik pred dvanajsto uro je to spoznanje pridrla na dan, takrat ko je bilo že prepozno, ko se zaveznik ni mogel več ločiti od zaveznika in sovražnik pomiriti s sovražnikom. In kolos svetovnih armad je v lahkem spoznanju zmote, vojnih grozot in uničenja običal tam, od koder ni imel poti naprej. Predal je svojo vlogo diplomatom in politikom, ki bodo bojevanje nadaljevali brez orožja, s hladno vojno.

KDO JE ZMAGAL?

Sile zavezniške koalicije so triumfirale nad nacifašizmom, vendar se je iz tega zmagovalstva kaj kmalu izluščilo vprašanje: kdo triumfira in v čigavo korist se je zaključila vojna? Na to vprašanje so odgovorile komunistične partije in njihove sopotniške vprege, ki so imele v borbi proti nacifašizmu svoj lasten, specifičen cilj. Dejstvo pa je, da nas je na zemeljski obliki več tistih, ki prodajamo bodisi svoje delovne roke ali razum, da si s tem zagotovimo življenski obstoj, kot pa tistih, ki od našega dela kopičijo kapital. Na to struno so udarjale komunistične sile, medtem ko so se bojevale proti nacifašizmu, ki so ga množicam prikazovale kot najvišjo obliko kapitala—kavitalizem.

Ni čudno torej, če so se nepoučene množice v in po navalu zmage nad nacifašizmom hkrati obrnile še proti kapitalu, ki je bil in je še ekonomsko evolucionalno upravičen. Tega

„ZAR“

Slovenski polmesečnik
v Avstraliji

Urednik: Ljenko Urbančič

★

Izdaja „Zarov“ konzorcij
List izhaja vsakega 10. in
25. v mesecu
Naročnina 24/- za 24 števil

121 Queen Street
WOOLLAHRA (N.S.W.)
Tel.: FB 1085

Editor: Lyenko Urbančič
Printed by „Italprint“
4 Denby St., Marrickville,
Sydney, N.S.W.

zamotanega kompleksnega vprašanja si množice v zanosu niso znale razložiti. Videle so en sam cilj: nadaljevanje borbe proti kapitalizmu, ki je izkoriščevalski in poraja ekstremne fašistične sisteme. Le mase niso vedele, da je zaenkrat, v danih ekonomskih pogojih, nemogoče ustvariti tak socializem, kakršnega so jim ob spremljavi lepih traz vsiljevali infiltrirani agenti komunizma. Mase niso vedele, da tudi v Sovjetski zvezi ne vlada nihče drugi nego kapital.

V Z.S.S.R. drži država kapital v svojih rokah, nosilci države, komunisti pa ga uživajo. Množice so potisnjene v ozadje—v delo, v kopičenje kapitala za tiste, ki vladajo. Torej vidimo, da tudi v Sovjetski zvezi ne ustvarjajo brezrazredne družbe, prve etape socializma, kateremu naj sledi izumiranje države, da tam še obstojajo razredne razlike, ki so pa obrnjene.

Drugo pot so na pr. zavzele ZDA, ki so med in po 2. svetovni vojni začele uvajati državni kapitalizem. V ZDA drži zasebnik kapital v rokah, država pa ga kontrolira, mu diktira ter mu odvzema določene viške kapitala. To se pravi, da se država za osvojitve kapitala ni poslužila revolucije, temveč evolucionalnih sredstev.

Ko so slavili zmago nad nacifašizmom, so bili zelo redki tisti, ki so imeli vsa gornja dejstva pred očmi. Vse to so komunisti spretno izrabljali in—prodirali.

To okolje, klaverni polom stare Jugoslavije in z njim doba okupacije ter razvoj mednarodnih dogodkov, ki je ustvarjal ugodna tla za uveljavljanje ekstremov, vse to je ustvarilo ugodna tla za afirmacijo komunistov, ki so se v danem okolju pokazali sila elastične, kompromisarske—zdaj s silami demokracije, zdaj z nasilniki, okupatorjem.

V predelih, ki so jih zasedli Nemci, so takrat šli komunisti tako daleč, da so okupatorje, nacionalsocialiste pozdravljali kot svoje rešitelje. To je bilo takrat, ko sta se spajdašila Hitler in Stalin ter vzajemno napadla miroljubne Poljake. Z vsem delovanjem pa so komunisti pripravljali ugodno okolje (posebno po napadu na Sovj. zvezo) za revolucijo, ki naj bi bila v etapah, zakrinkana v borbo proti okupatorju.

KRVAVI PLES V MASKAH

Upoštevajoč narodovo razpoloženje proti okupatorju, ki je takoj prešel v represalije proti domačinom, indirektno in ob nepravem času naščuvanim s strani komunistov, je tem uspešno ustanoviti Osvobodilno fronto, ki se je na zunaj zdela kot nekak kompromis med silami demokracije, jedrom naroda in takozvano avantgardo komunistov.

Za tiste demokratične Slovence, ki so se priključili OF, je bil umik iz nje nemogoč že zaradi kompromitiranosti pri surovem okupatorju. Tisti pa, ki se zaradi pomislekov niso vključili v OF, so taval med Scilo in Karibdo—med okupatorjem in komunisti.

Ko se je zubelj borbe med okupatorjem in OF izredno kruto razvnel, je maščevalnost tirala naše ljudi v hribe. Komunisti so dosegli svoj cilj.

VSILJENA SAMOOBRAMBA

Narodno-osvobodilna borba pa je iz dneva v dan bolj zavzemala oblike, ki so jo opredeljevale v revolucijo. Vodstvo OF, komunisti, niso naperili svojih pušk samo proti okupatorju, marveč hkrati tudi proti tistim, ki so že takoj ob začetku spoznali, da je OF navadno orodje komunistov in se vanjo niso vključili. S tem je bila narodu vsiljena revolucija.

Tu so bili okupatorji, ki so po svoje obračali dogodke, tu je bila OF s svojo narodno-osvobodilno armado, tu je bilo domobranstvo, množično gibanje naroda, ki se je boril proti nakanam komunistov. Toda tudi med slednjimi so bile sile, ki so bile vse prej kot pozitivne. To gibanje, ki je prešlo v akcijo dokaj pozno, potem ko je narod spoznal strateško zvijačo komunistov, zakrinkano za borbo proti okupatorju, ni imelo druge izbire kot tiste, ki mu je bila vsiljena. Za samoobrambo je moralo biti domobranstvo lojalno do okupatorja ter udarno proti komunistom, ki so ga pahnili v bratomorno vojno.

PARTIJA VODI— PARTIJA SODI

Domobranci niso bili zgolj zavezniki Nemcev, kar nam najbolj zgovorno pričajo dejstva, izmed katerih naj navedem samo eno: „Božični proces“ v Ljubljani 1.1945. je pokazal,

da so komunisti pred sodišče postavili ljudi, ki jih je nekoliko prej že tudi okupator obsodil zaradi podtalnega dela proti nemškemu Reichu. To množico ljudi, slovensko demokratsko elito, so Titu izročile sovjetske oblasti, ki so jih našle ob zasedbi vzhodne Nemčije v koncentracijskih taboriščih. Prvo so jih obsodili Nemci zaradi sovražnega delovanja, potem pa so jih postavili pred sodišče se komunisti zaradi sodelovanja z okupatorjem. To je bil višek ironije, na katero se komunisti dobro razumejo, to je bil hkrati tudi način, kako so prikazovali ljudem domobransko borbo. Takih primerov bi lahko nanizali nic koliko in vsi pričajo o potvarjanju resnic.

Prav za prav nam ne gre za to, da bi razčlenjevali takratne dogodke ter pojasnjevali to, kar morda nikoli ne bo objasnjeno v pravi luči. Spregovorili smo le za to, da prikažemo nesmisel borbe, če le ta ne temelji na zdravi, demokratski, pošten in premisljeni podlagi.

Ce pogledamo od tu nazaj, bomo videli, da je marsikateri idealist položil svoje življenje na žrtvenik zmote tistih ljudi, ki so vodili 2. svetovno vojno. V domačem merilu to velja za partizane in domobrance. Kritični smo do obojih: prvi so bili vzrok, drugi so sprožili posledico. Vzrok pa so obema dali tudi politiki predaprilske Jugoslavije in poznejše emigrantske vlade.

Izredno neugodno okolje, ki je pri nas vplivalo na medvojne dogodke pa je bilo tudi to, da so se komunisti pred narod postavili naravnost iz ilegale. O komunistih je naš narod nekaj vedel, vendar mnogo premalo.

Tu smo zdaj enaki vsi: prve so izdali eni, druge so ogoljufali drugi. Ne vzgledujmo se po preteklosti, temveč začnimo znova.

Borbi proti tiraniji, komunizmu, moramo dati nove oblike. Zavedajmo se, da se je kazalec na uri premaknil naprej. In bolj kot bomo poglobljali demokracijo, idejo strpnosti med različnimi strujami naše emigracije, demokratičnost v širšem človekovem udejstvovanju, bolj bomo hromili komunizem.

C. ROK

(Nadaljevanje sledi)

Da bi to gospodarsko verigo dokončno razbili, so fašisti začel leta 1928. udarili po naših centralnih Zadrugah, ker so pravilno računali: ako centralo ubijemo, bodo vsa zadruga podjetja po deželi ohromljena. Pod pretvezo, da centralni odbori in nadzorništva niso "pravilno poslovala", so Zadrugam zvezam dodelili vladne komisarje in nato naše od ljudstva izvoljene odbore razpustili.

Komisarji so "bolj pravilno poslovali". Nakazali so si visoke plače, trosili zadrugi denar za mnoge nepotrebne izdatke, in s skrbjo zbran ter pri centralah spravljen ljudski denar je kopnel kakor sneg v pomladnem soncu. Zadruga ga niso mogle več dvigati, češ da je centralna blagajna pasivna.

Posledica tega je bila, da so morale naše podeželne zadruga druga za drugo likvidirati, to je na občnih zborih skleniti, da se zadruga razpusti.

Tedaj so domači odborniki zadruga morali požreti nešteto krivičnih očitkov, češ da so slabo gospodarili s zadrugnim denarjem. Ljudstvo pač ni razumelo tega "legalnega" davljenja naših zadrug in člani zadruga so s kletvinami in grožnjami doplačevali v kritje primanjkljaja. Fašisti so si pa meli roke, ker so nas gospodarsko ubili, poleg tega pa zasejali tudi velik razdor in nezaupanje med Slovane po vaseh in mestih. Do skrajnosti požrtvovalni in nesebični voditelji dotedanjih zadrug so izgubili vse zaupanje našega kratkovidnega ljudstva.

Najžalostnejše je bilo pa to, da so čez dobrih 10 let ob nastopu komunistične revolucije naši ljudje odprli spet te stare rane in očitja ter so te uboge voditelje proglasili za "škodljivce in izdajalce" ljudstva in jih izročili novim "odrešiteljem".

POJASNILO

V zvezi z notico "Dvojna morala" v 10. junijski številki ZARA se hrvaški list SPREM-NOST iz Sydneya pritožuje, da smo g. Artukoviča, bivšega ministra NDH, imenovali vojnega zločinca. Mi smo skrajšano navajali članek iz muenhenskega srbskega časopisa ISKRE.

Naše misljenje je, da ne moremo nikogar nazivati zločinca, dokler ga ni kot takega proglasilo nepristransko sodišče.

Uredništvo

ljem" kot žrtev krivičnega ljudskega maščevanja.

Med dobo vladnih zadrug komisarjev so fašisti poskrbeli, da se je po deželi raznesla vest, da kmet dobi posojilo na lahek način pri za to določenih denarnih zavodih — seveda fašistovskih — v Gorici ali v Trstu. Treba je bilo tja nesti le posestno polo. Če je prošnik že kje drugje dolzan, niso vprašali, se manj, če je član kake zadruga in s tem vezan na svojo garancijo. In lahkoverni ljudje, ki so bili takrat res tudi brez vesti, so romali s posestnimi polami v mesta ter so tam dobili prekomerno velika posojila ter podpisali obvezo, da jih bodo potom polletnih obrokov "amortizirali" — to je z obrestmi vred odplačali. Seveda se je mestni fašistični zavod vknjižil na prvo mesto na vsa posestva novih dolžnikov. Mnogi od njih so pa že kot člani naših zadrug garantirali z vsem svojim premoženjem za svojo domačo zadrugo.

In kak je bil konec? Mnogo, premnogo teh ubogih ljudi ni moglo plačevati dolžnih obrokov v mestu. Bili smo takrat povrh vsega še v dobi svetovne gospodarske krize v letih 1930. do 1934, ko je bilo denarja povsod po malem. Njihova premoženja so zato padala drugo za drugim v last takrat ustanovljenega "Ente della Rinnascita agraria per la Venezia Giulia", ki je naselil tja laškega "kolona" — najemnika. Ljudje seveda niso videli fašistovske roke, ki je na zvit "legalen" način vse to povzročila, da bi čimprej našim vasem utisnila italijansko lice.

Ostal pa je na zapadlih slovanskih posestvih laški "kolon". No, tudi ta je po letu 1943. po večini odšel nazaj v Italijo — le da sedaj domovina trpi še vedno na svojevrstnem obubožanju, ker ima komunizem svoj način gospodarstva in mu služi slovansko ljudstvo za poizkuse raznih, hitro se menjajočih gospodarskih sistemov.

L. 1955. je bilo v Sloveniji registriranih 13.179 motornih vozil, naslednje leto pa 14.387. V letu 1957. je število motornih vozil naraslo na 19.863. Lani je bilo eno motorno vozilo na 75 prebivalcev, v ljubljanskem okraju pa eno vozilo na 46 prebivalcev.

K narastu vozil je nedvomno pripomogla oprostitev uvoznega koeficienta na podarjena motorna vozila iz tujine.

— ★ —

LETO ZIVEGA NARODA.

— Vodstvo narodnozavednih in demokratičnih koroških Slovencev kliče koroške Slovence, da tudi v novem letu vztrajajo v boju za svoje pravice.

Leto 1958 pa terja od vseh koroških Slovencev živo vero v svoj rod, uveljavljanje svojih pravic, tako od posameznikov, kakor tudi od celote.

~~~~~

DOPISUJTE!

Teorija in praksa

PRVI KORAKI DEKOLEKTIVIZACIJE POLJEDELSTVA V SOVJ. ZVEZI

Hočes noco, Hruščev bo prejkoslej moral priznati svojemu mlajšemu, sovražnemu bratu, Titu, da v ekonomiki caplja za njim.

Tista redka pisma, ki se srečno prebijejo skozi oklepe "železne zavese", potrjujejo vsa prejšnja ugibanja, da bo SZ pod vodstvom Hruščeva stopila na novo pot ekonomsko-notranjopolitičnega razvoja. Simpatije do nove smeri, ki je v bistvu Titova, je Hruščev izrazil že pred leti, ko je skupaj z Bulganinom opravil svoje kernalno romanje v Beograd.

Na Hruščeva je namreč že dolga leta kot mora pritiskala grenka resnica, da SZ po 40 letih obstoja še ni uspela stabilizirati svojega gospodarstva.

Prvi korak te izposojene teze je dekolektivizacija v poljedelstvu. SZ je trdno odločena, da kmetom vrne zemljo povsod tam, kjer ni objektivnih ekonomskih pogojev za holkoze, sovhoze in druge prisiljene, umetne tvorbe. Kako daleč bo SZ šla v svoji nameri, pa bo pokazala bodočnost, ki ni, že zaradi spora s Titom ter mednarodno politične napetosti nasploh, nič kaj ugodna za take poskuse...

Ta korak SZ utegne dobiti globlji pomen, kot pričakujejo. Orjak se je vse preveč raz-

rastel, da bi, če mu spremeni mo bistro, ne pustil za seboj tudi drugih notranjopolitičnih posledic, ki se bodo nujno morale odražati tudi v zunanji politiki in v drugih panogah državnega vodenja. Konec koncev s tem korakom bo ustvarjena neskladnost med kolektiviziranim mestom, zajetim v industrijske in druge gospodarske panoge, ter zasebno lastninskim sistemom na vasi. Ta neskladnost pa bo nujno odpirala še druge razpoke, skozi katere se jim bo tihotapila lahna liberalizacija; vendar je pri-

čakovati, da bodo sovjetske oblasti storile vse, da bi vsako težnjo po liberalizaciji zavrle že zaradi tega, da bi ta neskladnost ne vdrla tudi v zunanjo politiko. In omenimo naj se, da se je Hruščev pred leti prav tako navduševal tudi za uvedbo takozvanih "delavskih svetov" in za "skupščino proizvajalcev"—za tista umetna skropucala, ki so v praktičnem pomenu mrtve stvari Titovega državno-ekonomskega sistema. Toda o tem se v SZ zaenkrat še nič ne govori.

Karel Kodrič

N A P R E J !

Naprej, zastava Slave,
na boj, junaška kri!
Za blagor očetnjave
naj puška govori.

Z orožjem in desnico
nesimo vragu grom,
zapisat v kri pravico,
ki terja jo naš dom.
Naprej itd.

Prinašamo besedilo slovenske himne, ki jo imamo Slovenci že iz časov stare Avstro-Ogrske. V predvojni Jugosla-

Draga mati je prosila,
roke okol' vrata vila,
je plakala moja mila:
Tu ostani, ljubi moj!

Z Bogom mati! Ljuba, zdrava!
Mati mi je - očetnjava;
ljuba moja - čast in slava:
hajdmo, hajdmo zanjo v boj!
Naprej itd.

(S. Jenko)

viji je bila tudi del jugoslovanske himne. Spesnil jo je Simon Jenko, uglasil pa Davorin Jenko.

"Pa kje imaš gospo?" vprasa Hrast; "prisla je vendar s teboj?"

"Kaj — gospo! Gospe, ali bolje gospo in gospodično — moraš reči!" pravi dobrovoljno Bole ter si vije cigareto.

"Ah, kako?" meni radovedno doktor.

"Vse sem pripeljal! Zeno in gospodično! Ah, krasna je — pravim ti!"

"Soproga tvoja, to seveda! Občudujem jo, odkar jo poznam", pritrdi veselo Hrast.

"Ah, kaj boš govoril o moji ženi! Jaz menim gospodično Elzo! Našo novo guvernanto ali družabnico ali kakor jo hočeš imenovati! Dva dni je že pri nas!"

Doktor tudi zdaj ni drugega zinil, nego: "A—I!" akoravno je že včeraj zjutraj vedel, da je prišla k Boletovim mlada guvernanta.

"Prijatelj doktor! To ti je rasa! Urgermanisch, kakor imaš v knjigi pisano! Plavolasa, modrooka — in pomisli, obrvi ima temne — no, le počakaj; zdaj sta obe v dvorani, a predstavi bo kmalu konec, potem boš videl!"

"Ti si grozen entuziast! A kaj poreče tvoja milostiva, ako boš to plavolaso, modrooko Elzo — ka-li..."

"Da, Elza, Elza Mueller!" pritrdi Bole.

"Kaj poreče tvoja soproga, ako se boš tako zagledal v to guvernanto, kakor priča tvoja govorica?"

"Haha! Moja žena me pozna! Jaz silno rad gledam in občudujem lepe slike, ne kupim pa nobene! Pa ti, doktor, ti glej! Tako mladim, neoženjenim advokatom so take guvernante nevarne. Nekoliko me to tolaži, da je Nemka. Ti menda Nemke ne boš jemal!"

"Mueller so zove? Jako navadno ime!" se oglasi sodnik od drugega konca mize.

"Res da. Jaz ne vem, koliko stotisoč Muellerjev živi v Nemcih, pa druge 'Elze Mueller' sigurno ni več na svetu!" se smeje Bole.

"Preradoveden sem, da bi je ne šel že zdaj gledat!" reče doktor Hrast ter jame vleči svoje rokavice čez prste.

"Za božjo voljo nikar, prijatelj!" klice Bole; "počakaj tukaj! Tu zavarujmo svojim ljudem sedeže, in potem boš imel

JANKO KERSNIK:

še dovolj prilike! Izročil sem ženo in gospodično Elzo vasemu odborniku; čakaj, kako se že piše? I'ako neumno ime nosi — Megla ali Oblak, ka-li? Megla je pač!"

"Da, Megla, Pepe Megla!" pritrdi Hrast.

"Torej ta ju je izpeljal na prvo vrsto sedežev. Ti ne moreš do njiju, zatoorej počakaj — predstava mora biti vsak trenotek končana!"

"Kako pač pridete do tega, da jemljete Nemko v hišo?" se oglasi zopet sodnik. "Tako naroden mož, kakor ste vi!"

"Vidite, gospod sodnik, to pač pride tako, ako žena hoče!" meni dobrovoljno Bole. "Moja žena zeli, da bi otroci pravilno nemski govorili, in francoščine je tudi treba! Nemski naj bi govorili tisti, 'ue', tako kakor naši Ribničanje, kadar prosijo, krueha! Jaz sem ji tudi svetoval, naj si izbere kakega ribniškega dekleta, toda zastoj!"

"Kje pa je doma ta vaša guvernanta?" vprasa sodnik.

"V Renski provinciji! Katoličanka je pač!"

Tu se obrne Bole k doktorju.

"I, kaj pa ti, prijatelj? 'Srce je prazno, srečno i' — ali si se že par distance zaljubil, ker ti to izvrstno pivo več ne gre?"

"A, pojdi, ti s svojimi vednimi neprimernimi citati! Pa, glej, predstava je končana."

Pri teh besedah je vstal ter naglo odšel proti dvorani.

"Videli boste, gospod sodnik, doktor mi bo danes mojo guvernanto prevzel!" se šali Bole za njim.

"A, kaj še," meni oni ter puhne gost oblak predse. "Doktor je mrzel! Pa mlad je, in ona —! Jaz sem tudi radoveden videti

Prihodnji sovjetski sputnik bo imel televizijske oči. Na svojem potovanju skozi vseмир je visoko nad zemeljsko oblobo radovedno pokukal v vsako deželo in si v umetne mozgane zapisal svoja opazovanja. Bojazen se je razpasla širom sveta. Istočasno pa je nastalo vprašanje, kako mu preprečiti dostop in vpogled v tajne, tako skrbno skrite pred človeškimi očmi.

Sestreliti ga iz zraka, ako je to sploh mogoče, je edini način, kako se iznebiti nepovabljenega gosta.

Danes trdijo posamezne države, da je zrak nad njihovim ozemljem njihova last. Toda kako visoko?

"Od zemlje do neba," je bil včasih vsesplošno uporabljan izraz, ki pa je danes brez pomena, kajti nebo, ki je danes nad nami, jutri morda ne bo več tam, pač pa mnogo više.

Svetovni voditelji bodo kmalu morali najti način, po katerem naj se meri višina, do katere država lahko trdi, da je atmosfera nad njenim ozemljem njena last, in kje začne "odprt" prostor, tako nekako, kot odprto morje, po katerem plovejo ladje vseh narodov.

Kje neha zračni prostor in kje začne vseмир je nemogoče točno določiti, trdi znanst-

venik dr. S. T. Butler, profesor fizike na sydneyjski univerzi.

Odločitev bi morala ležati na osnovi mednarodnih zakonov. Primerna meja, če jo moremo tako imenovati, je približno 53 milj navzgor, kjer zrakoplovi in baloni ne morejo več letati.

Kaj pa sateliti? Ali kršijo mednarodne zakone, ko se sprehajajo visoko nad nami in našim ozemljem?

Do sedaj si ni še nihče s tem glave belil; bili so pač miroljubni potniki vsemirja in del poizkusov v mednarodnem geofizikalnem letu.

Ameriški pisec Robert Bendiner je mišljenja, da bodo se nadaljnje satelite nekateri ljudje sprejeli prav hladnokrvno, saj jih je bilo že vendar nekaj spuščanih v zrak. Drugi pa se bodo odločno upirali, še celo protestirali bodo.

Sovjetska zveza trdi, da njeni sateliti niso prestopili nobenih mednarodnih predpisov, ko so leteli nad tujim ozemljem, saj je temu dejstvu več kriva rotacija zemlje kot pa resnično premikanje satelita.

^v Cigava je nebo?

Slej ali prej se bo moralo mednarodno zakonodajstvo pozabavati s tem problemom, zlasti, če bo človeški rasi res uspelo priti na mesec. Prvi, ki bodo pristali na luni, bodo tam razvili svojo zastavo in proglasili planet za svojo last.

Ni tako neumno nazpravljanje o prvem in pravem posestniku vsemirja, ceprav trdi Julius Stone, profesor zakonodajstva in mednarodnega prava

na univerzi v Sydneyu, da je vprašanje polno kamnov spotike in težav, in da bo moral biti mož, ki se ga bo lotil, zelo hraber in pameten.

Gotovo pa ni neumno govoriti o mednarodnem dogovoru, da naj bi vseмирje ostalo odprto vsem, toda le in izključno v mirovne svrhe. Cetudi oba, vzhod in zahod trdita, da želita dogovor v tem smislu, še ni prislo do nikakršnih soglasij, pač pa oba z mrzlično naglico hitita: kdo bo prvi.

~~~~~

DOPISUJTE!

NAGRAJENI ROMAN "IZLET V NEBO"

Najvišjo nagrado na tradicionalnem natečaju "Narodne prosvete" v Sarajevu so poklonili romanu "Izlet v nebo", a to, kar preseneča — so izjavili jugosl. kulturni delavci — je, da iz vsega romana veje popolna odsotnost vsakršnega občutka za moralo.

Avtorica romana "Izlet v nebo" je mlada sarajevska študentka Grozdana Olujič. Avtorica sama je o tem romanu izjavila, da ji "čednost" ni bila cilj. Povedala je to, kar je med sovrstniki in sovrstnicami občutila in dožela. Na vprašanje, kaj je s tem romanom hotela povedati, je avtorica izjavila: "Povedati sem želela nekaj iz našega življenja, in to boste lahko našli v prepletanju glavne junakinje romana; da bi se odtrgala od svojih slučajnih, želenih in nezazelenih ljubezenskih avantur in da bi po nekem tragičnem materinstvu in smrti, doživela svojo preobrazbo — svoj mali, cinični, hkrati svoj globoko človeški "Izlet v nebo."

SLOGA JAČI — NESLOGA TLAČI!

vašo gospodično. Tu sem jo morate posaditi. Oh, ko sem bil jaz mlad, tedaj sem v Slatinskih toplicah poznal lepo francosko markizo..."

"Vem, vem!" kliče Bole, zakaj to pripoved je bil tudi že petdesetkrat čul; "in hoteli ste jo odpeljati, pa novcev ni bilo — hvala Bogu, kaj ne? Ce ne, bi vas bili še zaprli!"

"Kaj še! Zdaj bi bil bogat posestnik tam v Normandiji ali pa na Burgundskem; sam ne vem več, kje je imela svoje gradove!"

Bole bi ne bil ušel svoji usodi, da bi bil moral poslušati venoinpetdesetič pripovedovano nezgodo sodnikovo s francosko markizo, ko bi ne bila v tem trenutku stopila večja družba v zadnjo sobo.

Pred vsemi je pritekla mlada, kakih šestnajst let stara deklica skozi vrata, z velikim šopkom cvetic v roki in hitela naravnost k sodniku, kratko, a prijazno vrnivši Boletov pozdrav. Za njo je prišla postarna gospa, ponosno se oziraje na deklico in na druge. Bili sta to sodnikova soproga in hčerka Marica. Povedali sta mu naglo o izvrstnem uspehu deklamacije.

"Ko bi bila mene v vsem ubogala, bi bilo še bolje," reče sodnik ter izkuša prikrivati svojo notranjo zadovoljnost.

"Zakaj? Kako?" meni Marica.

Sodnik ni znal odgovora, ker ni bil poslušal hčerinega deklamiranja; a drugi gostje, ki so zdaj vstopili, so ga rešili iz zadrege.

Adjunkt Megla je prihitel pred dvema damama ter urejal stole pri dolgi mizi pod zrcalom. Sodnik je ozrši se k vratom naglo vstal.

"Pipo bi bil tudi lahko doma pustil! In črno suknjo bi bil tudi lahko oblekel! In te škornje! Da se ne sramujes!" je sepetala nejevoljno njegova soproga. A on se ni zmenil za to. Z neko mladostno gibčnostjo je sel proti vratom, kjer sta bili vstopili dve dami. Tudi Bole se je približal; za gospema pa je stal doktor Hrast.

Predstavljanje se je hitro zvršilo, in sodnik je vljudno gospe Boletovi poljubil roko, drugi pa, ki jo je Bole imenoval 'gospodično Elzo Mueller', rekel prijazno frazo. Pipo je pri tem pač vzel iz ust, a iz rok je ni dal.

Doktor Hrast in adjunkt Megla sta se bila seznanila z damama očitno že v dvorani. Vsa družba je sedla okrog dolge mize in sodnik se je pomeknil v istini na stol poleg Boletove guvernante. Doktor Hrast ji je sedel nasproti in drugi so se uvrstili, kakor jim je velel ravno slučaj. Adjunkt Megla je zabaval sodnikovo hčerko po svoje, in gospa sodnikova si je prisvojila sedež poleg Boletove gospe. Bole ni imel stalnega prostora; ob drugem koncu mize pa so se naseli drugi gostje.

Sprva je vladala nekoliko minut ona sitna tišina, ki nastopi vselej, ako se snidejo v tesni družbi znami elementi z neznanimi in kadar so vse navadne uvodne fraze dogotovljene.

Prijazna, morda tridesetletna soproga Boletova je bila jako lepa dama, in okusna njena obleka jo je delala še zanimivejšo. Pa danes so bile obrnjene vse oči v njeno družabnico ali, kakor jo je sama imenovala, guvernanto, in celo skrbni in priljudni doktor Hrast, ki je bil dozdej vselej njen sosed pri tej mizi po čitalniških besedah, se je presedel nocoj na nasprotno stran.

In ta nemška guvernanta?

Bila je plavolasna, modrooka, kakor je pripovedoval malo prej Bole, in obrvi je imela res temne. Nekaj izrednega, duhovitega ji je sevalo s krasnega obraza, in kadar je govorila, je legel vselej lehak smehljaj okrog drobnih usten. Tudi vse drugo na nji je bilo lepo, pravilno: srednje veliki, gibčni, sloki, a vendar polni život, male drobne roke in to sigurno, skoraj samosvestno, a vendar tako naravno in pohlevno vedenje — vse to je storilo, da se je zdela vkratkem vsem stara znanka.

(Nadalj. Sledi)

Pod gornjim naslovom je Državna zalozba Slovenije izdala zbirko slovenskih pesmi v angleščini. Prevajal jih je pokojni profesor W.K. Matthews, ki je bil dober poznavalec slovenskega jezika in tudi duševnosti našega naroda.

Ni na meni, da bi hvalila prevod, vendar si ne morem kaj, da ne povem, da prevod lepo teče. Pesmi so podane z vso globino kot so jih pisali naši pesniki v izvirniku. S tiho zahvalo pokojniku bom izkoristila vsako priložnost, da pokažem svojim angleško govorečim prijateljem naše poezije.

V uvodu prof. Matthews pravi sledeče:

"Slovenci so neke vrste paradoks in čudež obenem. Eden najmanjših narodov v srednji Evropi, vendar so izdržali vse katastrofe in spremembe. Se več, lastniki literature so, ki je odlična v prozi in poeziji."

Dalje podaja prevajatelj zgodovino naše besede od 16. stoletja pa do danes. Sledeče pravi o naših pesnikih:

Prešeren (1800-1849): Pravi, da je bil poznavalec evropske literature, najbolje pa je poznal nemško, italijansko, in angleško. Doma pa se ni mogel osloniti na druge kot narodne pesnike in deloma na Valentina Vodnika.

DRUGI O NAS

"THE PARNASSUS OF A SMALL NATION"

Cudi se, kako je Prešeren postal velik pesnik kljub vsem težkim pogojem, s katerimi se je moral boriti vse do svoje smrti. Radi slovenstva in svobodnega izražanja so ga avstrijske oblasti stalno preganjale. Kot vse velike poezije, so tudi Prešernove globoke in originalne.

Fran Levstik (1831-1887): Bil je poet, pisatelj povesti in razprav, kritik, jezikoslovec in politik; vse to z dobrim rezultatom. Kot človek in pisatelj se je odlikoval po poštenju.

Simon Jenko (1835-1869): Njegove poezije so glas malega naroda, ki hoče živeti in si ustvariti ekzistenco kljub vsem težavam.

Josip Stritar (1836-1923): Eden najvažnejših pionirjev moderne slovenske literature in odličen urednik. Nikdo pred njim ni storil toliko kot on za dvig slovstvenega in umetniškega obzorja tedanjih Slovencev kot čitalcev.

Simon Gregorčič (1844-1906): Duhovnik in pesnik, ki v svojih delih izraža ljubezen do svoje domovine in naroda

z izrednim lirskim talentom.

Anton Aškerc (1856-1912): Avtor nekaterih najboljših balad v slovenščini.

O stebrih modernizma pravi Matthews sledeče:

Ivan Cankar (1876-1918): Mojster slovenskega jezika; s svojimi deli si je zaslužil mesto takoj za Prešernom.

Dragotin Kette (1876-1899): Neodvisni um z velikim smislom za humor. S svojimi soneti je dvignil ne samo svoj, temveč tudi slovenski ugled v poeziji.

Josip Murn - Aleksandrov (1878-1901): Izreden poznavalec prirode, predvsem svoje domače zemlje. Radi izredne moderne tehnike ga je zelo težko prevajati.

Oton Zupancič (1878-1949): Neprekosljiv virtuos slovenskega jezika.

Pavla Miladinovič

Na zahtevo javnosti!

Igralska družina Slovenskega društva (Sydney)
Vas vabi

na ponovitev Lipahove trodejanske veseloigre

GLAVNI DOBITEK

6. SEPTEMBRA, 1958 OB 7.30 ZVEČER
V ST. FRANCIS HALLU
(poleg cerkve St. Francis)

OXFORD ST., (Tram post. št. 20) PADDINGTON

PO IGRI ZABAVA S PLESOM! Vstop. za odrasle 5/-

VARUJMO OTROKE

Nezgode povzročijo tretjino smrti med otroki od prvega do štirinajstega leta.

V ZDA je umrlo več otrok zaradi nesreč kot pa od pljučnice, jetike, polija, raka, leukemije, ledvičnih in srčnih bolezni.

Več kot 600 otrok umre v Avstraliji letno zaradi nesreč. Otroku se dogodi ponavadi nesreča prav takrat, ko je v materini oskrbi.

Zadnji dve leti je bilo v Avstraliji manj prometnih nesreč in utopitev med otroki kot pa prejšnja leta. Verujejo, da je k temu pomagala šola, kjer učijo mladino prometnih pravil in pa plavanje.

Glavni vzroki smrti pri mladini med prvim in štirinajstim letom so opekline, zastrupitev, utopitev, padec in prometna nesreča.

Mati naj se navadi, da bo položila vžigalice na mesta, ki niso dosegljiva otrokom. Prav tako je previdno, če gospodinja uporablja samo dve škatlici žepenk, kar ji bo olajšalo kontrolo nad otroki, ki se radi igrajo z ognjem; takoj bo vedela, kam so izginile vžigalice.

Previdnost je potrebna v kuhinji, kjer otroci tako hitro povlečejo s štedilnika vročo vodo

in jo zlijejo po lastnem telesu. Posledice so lahko strašne: značizen obraz, velike bolečine in smrt. Otroci ne spadajo v kuhinjo. Bolje je, da kričijo, ko samevajo za otroško pregrado, kot pa da jih izpostavite nesreči.

Nekateri zdravniki priporočajo, da starši nalahko opečejo otroke, ker bodo potem poznali nevarnost vročine, vendar se zdi način okruten, posebno če prihaja s strani najbolj ljubljenega bitja — matere.

Vedeti je tudi treba, da je vsak trileten otrok po instinktu požigalec. Popolnoma pravilno je, če mu da mati pod njenim nadzorstvom v roke žepenke. Pusti mu naj zažgati smeti ali papir na dvorišču. Za zaključek naj mu celo dovoli, da si nalahko ožge prste. Tako bo dobil otrok zadoščenje, da je zanetil ogenj vpricho vas in se bo obenem tudi seznanil z nevarnostjo ognja.

Opeklin ne smemo zdraviti z maslom, temveč jih za silo le pokrijmo s čistim platnom ali bombaževino, potem pa odpeljimo otroka v ambulanco ali k zdravniku. Opečenega uda ne puščajmo nihati, temveč ga podložimo z mehko blazino, kar bo ublažilo bolečine.

ZA NAŠE MALE

Valentin Vodnik

1. Rad me ješ
brez noge,
rajši pa,
če imam obe.

2. Rojen še
oča ni,
sin že po
strehi leti.

3. Vse odprto,
vse prebito,
lačno, predrto,
Zmerom pa sito.

4. Ogenj gasi
studenčeva kaplja,
mene topli,
zavreva, raztaplja.

5. Je v sodčku brez obroča
rumena in bela moča.

6. Glavo ima, noge ima,
nima repa,
zviije se, bode te,
kadar je kepa.

1. jajce pa pišče; 2. ogenj
in dim; 3. sito; 4. apno; 5.
jajce; 6. jez.

Ako želite poklicati v Avstralijo očeta, mater, brata, sestro ali svojega dekleta,
potem se mirno obrnite na, v teh zadevah izkušeno firmo

dr. JURE KOCETA

(G.P.O. Box 670, Perth, W.A.)

Pesnik

Kot redka školjka z biserom v sredini
med školjkami brez bisera se skriva,
tako poet največkrat skrit prebiva
med tisoči na zemeljski širini.

Kaj veš, sodeč po školjkinini luskini?
Zunanost njena često neavbljiva
ne zdi se vredna ti pogleda — siva,
a morda biserna je po vsebini.

Zivljenje mehko ali trdo, krasne
v srce poetu sklada melodije.
Molče navidez ure dolgočasne

poet presrečen, da je sam, prebije.
Iz misli in občutkov blagoglasne
vrstice zлага — ljudstvu v poezije.

PAVLA MILADINOVIČ

Slovensko društvo (Sydney)
vabi na

POMLADANSKO RAJANJE

31. AVGUSTA 1958 OB 6. URI ZVEČER
V VELIKI DVORANI PADDINGTON TOWN HALLA

Dobra muzika — Dobra jedača —

PRINESITE PIJAČO S SEBOJ!

Rezervacije v Sl. domu. Tel.: FB 1085

ČESTITAMO

V cerkvi Sv. Patricka v Sydneyu sta se poročila 9. avgusta g. Mirko Muha in gđ. Angela Stemberger, oba doma iz Ilirske Bistrice. Poročil ju je č. g. dr. I. Mikula.

13. avgusta sta se poročila g. Ferdo Pestotnik in gđ. Marija Pohlin, oba iz Domžal. Poročil ju je č. g. dr. I. Mikula.

NOVI PRIHAJAJO

8. avgusta je priplula v sydneysko пристanišče TOSCANA. Zarovemu uredniku, ki jih je obiskal na ladji, so novodošli izročili pozdrave za svoje znanke. Prišle so družine: Marušič, Kalc, Jaksetič in Stavar ter dva samca Viktor Volčič in Ivan Urbančič.

Marušičevi se posebno pozdravljajo g. dr. Coljo z družino ter tri sestre Penko.

V družini g. Karla in ge. Francke Celin v Paddingtonu, Sydney, so dobili 17. julija sina, ki bo nosil ime Franko.

16. avgusta sta se poročila v Sydneyu g. Rudolf Simone-tič in gđ. Adrijana Luznik. Zenin je doma iz Nakla pri Kranju, nevesta pa iz Tolmina.

ODER

Sydneyska igralska družina je šla 9. avgusta h hrstu v Slovenskem domu. Dobila je ime SOCA po naši lepi in usodni reki.

"Glavni dobitek" bodo ponovili 6. septembra zvečer.
(Glej oglas!)

Pomagajte upravi: javite takoj spremembo naslova!

LJUBO DOMA-KDOR GA IMA

Tudi naši ljudje — kot večina emigrantov — si želijo čimpreje nabaviti lasten dom. Mnogi delajo trdo in varčujejo. Ko pride trenutek nakupa zemljišča ali hiše pa ne vedo, kje bi začeli. Ne zaupajo agentom in odvetnikom. Raje se obracajo za nasvet na ljudi, ki jih cenijo in jim zaupajo, neglede na to, če jim ti dajo pravičen odgovor. Posledica je ponavadi se večja zmešnjava.

V Avstraliji ima vsak agent, ki dela legalno, od države izdano dovoljenje za posredovanje pri nakupu ali prodaji premičnim. Agent je obvezan postopati po zakonu, ki mu predpisuje, kaj sme in mora storiti z denarjem ali z drugimi stvarmi, ki so mu zaupane.

Tudi odvetnik (solicitor) je dolžan delati po zakonu. Vaš odvetnik mora zastopati vaš interes, ker je vaš zastopnik, kadar prodajate ali kupujete.

Ko ste se odločili za zemljišče ali hišo, boste vplačali depozit (aro), ki je 10% od nakupne cene. Ne mešajte depozita, ki je potreben, da si zagotovite nepremičnino, z depozitom, ki predstavlja vso gotovino, ki jo želite ali zmorete položiti za nakup. Ta depozit je naložen v poseben račun (trust account), ki se ga ne sme nihče dotakniti brez vašega dovoljenja. Agent ali prodajalčev advokat pripravi kontrakt (pogodbo), ki ga podpisete sele potem, ko vam je vse razumljivo.

Vaš odvetnik vam bo razjasnil vse podrobnosti in nevarnosti, če obstojajo. Sele ko je vaš odvetnik prepričan, da je vse v redu, pošlje kopijo pogodbe prodajalčevemu odvetniku (exchange of contracts). Sele sedaj je nakup obvezen in ne razpolagate več s svojim depozitom, ki ste ga plačali agentu.

KAKO SI IZPOSODITE DENAR

Ce ste pridno štedili, boste kupili dom v gotovini, drugače pa si boste morali izposoditi razliko med denarjem, ki ga imate in pa nakupno ceno. Agent vam bo povedal, kako si lahko izposodite denar. Danes imamo več virov posojil. Kar se tiče obresti, so najboljše banke. Na žalost banke posojajo le manjše vsote na nove hiše, se manj pa na stare. In to le, če ste že njihova stara stranka.

Building societies (gradbene zadruge) tudi posojajo na

nove in stare hiše. Posojila pri takih družbah so zelo ugodna, ker so obresti nizke in odplačevanje tedensko. Vendar te zadruge posojajo le take vsote, kakršne odgovarjajo kapitalu, s katerim trenutno razpolagajo.

Insurance companies (zavarovalnice) posojajo denar za nabovo hiš tistim, k so pri njih zavarovani za primer smrti. Premijo za zavarovalnino in posojilo odplačujete skupno. Take vrste posojilo je posebno priporočljivo za očete z veliko družino. Obresti so 6½% in jih računajo na ostanke dolga vsake tri mesece.

Poleg omenjenih organizacij je najboljši vir posojil prodajalec sam. Ce vam on posodi, plačujete ponavadi z bančnimi obrestmi, ki so nizke.

Od časa do časa ustanavljajo posebne tvrdke, ki posojajo denar na hiše na "flat rates." Ce si na pr. izposodite denar za dobo treh let, morate plačati obresti za vso vsoto vsa tri leta, ne glede, koliko boste odplačali vsako leto.

"Fixed mortgage" je način posojanja, ko morate plačevati obresti za vso dobo in vso

vsoto posojila na koncu terminu. Te vrste posojila je primereno, kadar potrebujete manjšo vsoto za krajši čas.

KAJ JE "SECOND MORTGAGE"

Ako je vaša gotovina premajhna, ko kupujete, lahko včasih dobite poleg bančnega posojila tudi takozvani "second mortgage" (druga hipoteka). Ce vam lastnik posodi manjšo vsoto na drugo hipoteko, bo to verjetno storil za krajši čas po navadnih obrestih. Ce pa vam posodi kakšna druga organizacija, bodo obresti višje (8% 12%). Ker so po navadi vsote majhne, se na prvi pogled obresti ne zdijo visoke. Kupec pa se tudi mora zavedati, da upnik, ki posoja na drugo hipoteko, nima istega zagotovila za izposojeni denar kot pa upnik na prvo hipoteko, zato zahteva tudi višje obresti.

Denarni trg se spreminja zelo hitro, zato je zelo težko povedati bodočim kupcem, kolikšen depozit bodo potrebovali pri nakupu nepremičnin.

Za zemljo je potreben de-

pozit od 10-30% vrednosti zemlje. Za nakup hiše lahko računate z £1000 depozita, vendar boste lahko včasih našli kaj tudi za mnogo nižji depozit, posebno takrat, kadar ste pripravljeni odplačevati večje tedenske obroke.

Posojila lažje dobite na nove hiše, ker predstavljajo boljše jamstvo in pa ker je zidanje hiš v interesu narodne ekonomije.

(Nakup ali prodaja hiše ali zemljišča zahteva izkušnje ali pa dobrega svetovalca. Kadar ste v dvomu, se lahko obrnete na našega agenta na naslov:

Mr. D. Antičević
231 Church St.
Parramatta, N.S.W.
Tel.: YL 5294

Pomagajte upravi: javite takoj spremembo naslova!

FLEET STREET

Zibelka novinarstva

do bara Temple, kjer so se ustavljale pošne kočije, in do Temze, na kateri so se zasidrale ladje, ko so priplule iz daljnih dežel.

Prvi angleški dnevnik je marca meseca 1702 ustanovila Elisabeth Mallet—izbrala si je Fleet Street. Pol stoletja kasneje je v tej ulici izhajalo že sedemnajst dnevnikov; hkrati pa je nastal prototip sodobnega novinarstva, pripravljen za boj in šalo, resen ali sentimentalni ali ciničen, solidaren in ponosen na svoj poklic.

Takrat je bila zveza med peresom in bokalom še zelo velika. Novinarji so spremenili številne krčme v nekatere "klube", kjer so delali ali se zabavali. Najbolj značilen klub je Old Bell, ki ga je zgradil Krištof Wren, sloveči arhitekt monumentalne katedrale sv. Pavla. Old Bell bi lahko koval dobček iz svoje staroslavnosti. Toda vanj pridete skozi navadna vrata v zidovju Fleet Streeta, ki nimajo nobenega napisa in jih ne razsvetljuje neonska razsvetljava. Notranjost z lesenimi klopmi in stoli z visokimi naslonjali se ni prav

nič spremenila, od kar je tu pisal Charles Dickens za Daily News. Vse je temno, ne preveč čisto in diši po pivu in močnem siru.

Telefonska številka Old Bella je vpisana med nujne v telefonski centrali vsakega dnevnika. Old Bell je nekak privešek vseh redakcij. Za novinarja, ki posedla v njem, ne pravijo, da je odsoten.

Ceprav je Old Bell najznačilnejši novinarski lokal v Fleet Streetu, vendar je skoraj približno stanje tudi v drugih uličnih lokalih. Navada je, da semkaj prihajajo najboljši reporterji iz uredništev podeželskih tednikov, obiskujejo večerne tečaje, praktično pa se osposablja po hodnikih sodne palače in na vogalih policijskih komisariatov.

Stanko: "Očka poglej, popolnoma sam sem si naredil gosli".

Oce: "Glej, glej, dobro si naredil. Ti si pa kampilc. Kje si dobil pa žico za strune?".

Stanko: "Iz klavirja, očka".

Pabent R.

NOVO MNENJE o vesmirskih poletih. — Neki ameriški strokovnjak za raketne izstrelke je pred meseci dejal, da bodo po njegovem mnenju mogoči poleti v vesmirje čez 30 ali 40 let. Pri tistih, ki bodo potovali na Mars, je več verjetnosti, da se bodo vrnili, kot je bilo takrat, ko se je Kristof Kolumb odpravil v Novi svet.

NEMSKI MORNARJI, ki so preživeli Bitko za Atlantik, v kateri je bilo potopljenih 630 nemških podmornic (le 2000 mož se je rešilo), bodo praznoval obletnico, na kateri bo govoril admiral Doenitz, ki je bil Hitlerjev naslednik.

PRED NEDAVNIM so neznani tatovi v Rimu vlomili v vilo Taverna, uradno rezidenco ameriškega veleposlanika v Rimu, in odnesli njegovi soprogi nakit v vrednosti 30 tisoč dolarjev. Čeprav so Italijani poslali svoje najboljše detektive, Američani pa funkcionarje obveščevalne službe, se vedno niso našli storilcev. Niso mogli niti ugotoviti, ali so tatovi prisli odzunaj ali je dragoceni nakit ukradel kdo od uslužbencev veleposlaništva. To prvo bi bilo mnogo slabše, saj obdaja veleposlanikovo rezidenco visok zid, številni policisti pa jo stražijo dan in noč.

E. HEMINGWAY toži zoper zlorabo avtorskih pravic. — Te dni se bo pred Manhattan Supreme Courtom vršil proces zoper zlorabo avtorskih pravic. Tožbo je vložil E. Hemingway zoper Esquire Magazine. Le-ta je pred časom republicirala Hemingwayeva dela iz Spanske državljanske vojne, ne da bi prej sklenila sporazum z avtorjem samim. Menijo, da je pravda naklonjena najbolje plačanemu ameriškemu avtorju, Hemingwayu, ki bo zahteval krepko zadoščenje.

DVAJSETLETNI tat Wayne Crum je vdrl v restavracijo, ven pa ni mogel; nič drugega mu ni ostalo kot klicati policijo na pomoč. Ko je pomoč prispela, je Crum sedel na tleh, vdan v svojo usodo, in kadil cigaro.

NAJBOLJ varno potovolno sredstvo je dvigalo. Dokazano je, da se manj nesreč dogodi v dvigalu kot pa v katerem koli drugem vozilu na isto število prepotovanih milj.

STOPRVO LETO je doživela Harrietta Hinchcliffe, ki živi v Drummoynu, Sydney. Na praznovanje njenega rojstva se je zbralo več žen iz sosedstva, med njimi tudi več devetdesetletnic.

Gospa Hinchcliffe ima med živčimi: 3 otroke, 24 vnukov, 45 pravnukov in 10 pra-pravnukov.

OSAMLJENO SRCE

Razočarani sorojak iz Melbourne nam toži v pismu, da je obiskal pred kratkim naše uredništvo v sydneyskem Slovenskem domu pa ni našel urednika.

"Pet, šest fantov in ena blondinka so igrali biliard. Prav nič prijazno mi niso odgovorili. Nihče se ni zmenil zame," piše čitatelj. Dodal je tudi pesmico, iz katere prinašamo dve kitici:

Tu vprašal sem za nas' ga urednika,
da plačal bi mu bil za ZAR,
a nihče ni se zame zmenil.

Kaj vam Sydneyčanom za Melbourne mar!

Razočarani Tone

Dan pred odhodom v Kana-
do, 13. avgusta, je obiskal na-
še uredništvo g. Pavel Rupnik,
doma iz Godoviča. Bil je že
več let v Avstraliji, sedaj pa
je odpotoval z letalom v On-
tario k bratu, ki živi tam s svo-
jo družino.

G. Rupnik pozdravlja vse
svoje prijatelje, še posebno g.
Stan ka Susteršiča iz Snowyja.

Odšel sem spet v dež — samoto,
ki pri vas deli na obilo se.
ponesel bom s seboj "dobroto,"
ki objela moje je srce,

Zabava: 31. avgust, Paddington Town Hall!

MALI OGLASI

Gospodinska pomočnica
nad 40 let dobi zaposlitev v
družini z dvema odraslima o-
trokoma. Vsa oskrba in zase-
bno stanovanje. Cista plača
£7. Telefonirajte na: BX 5397.

Pomagajte upravi: javite takoj
spremembo naslova!

LASTNIK KROJASKEGA SALONA "ELITE"
55 Brunswick Street, Fitzroy

J. SRNEL

MELBOURNE, VIC.

Naročajte vse obleke — Moške in ženske
Pri slovenskem krojaču. Specialist za poročne obleke
Tel.: JA 4758

**E
L
I
T
E**

SPORT

PISE F. GOLEC

Svetovne športne novice:

Olimpijski organizacijski od-
bor poroča, da je do sedaj za-
gotovilo svojo udeležbo na pri-
hodnjih igrah v Rimu 39 držav.
Odklonili sta le dve: Salvador
in Barbados.

Kopje: Na tekmovanju v
Helsinki je dosegel Poljak Si-
dlo z 81.22 m. najboljši leto-
šnji rezultat v metu kopja.

Višina: Komaj 15-letni Ame-
rikanec Joe Faust je dosegel v
skoku v višino 203.8 cm.

Tenis: Prvič po 28 letih je
uspelo ženski teniški represen-
tanci Velike Britanije prema-
gati v tradicionalnem tekmo-
vanju za pokal Winghtman izbra-
no ameriško ekipo. Angležinje
so zmagale tesno z 4:3.

Nogometno državno prvenstvo Viktorije

Pri našem J.U.S.T. u nista
nastopila E. Vella, ki je
odpotoval z reprezentanco Av-
stralije v Novo Zelandijo, ter
naš popularni bek, ki si je zlo-
mil nogo pri igri proti Geelongu.

Tekme 9. avgusta

Wilhelmina - Polonia	4:1
Box Hill - Hakoah	4:1
Moreland - Slavia Port	3:1
Hellenic - Brighton	0:3
Geelong - George Cross	2:2
Juventus - J.U.S.T.	2:1
Izidi državne lige 2.8.58:	
Wilhelmina: J.U.S.T.	4:1
Jventus: Hakoah	2:1
Box Hill: Slavia-Port	1:0
Moreland: Brighton	4:0
George Cross: Hellenic	1:0
Polonia: Geelong	1:1

Sportne novice iz domovine

Maribor: Sestčlanska teniška
ekipa Branika je premagala av-
strijsko moštvo TC Wolfsberg
z 16:4.

Ljubljana: Odigrali so nogo-
metno igro med reprezentanco
Ljubljane in Sambora. Srečanje
se je končalo z 2:2.

Tri zmage waterpolistov:

Jugoslavija: Francija	6:1
(2:1)	
Jugoslavija: Poljska	10:0
(3:0)	
Jugoslavija: Belgija	8:0
(V okvirju mednarodnega turnirja v Gentu, Belgija.)	

Dve pomembni zmagi sloven-
skih košarkarjev:

Olimpija: Partizan	86:78
Ljubljana: Lokomotiva	60:58

Ljubljana: Kvalifikacijska
tekma za 2. zvezno nogometno
ligo Krim: Pula 2:1.

Trbovlje: Prijateljsko tekmo
med domačim Rudarjem in re-
prezentanco Samborja so odi-
grali z izidom 2:1.

Meddržavni kegljaški dvo-
boj Jugoslavija: Madžarska

Madžarska (zenske)

2398 kegljev.

Jugoslavija (ženske)

2380 kegljev.

Jugoslavija (moški)

5261 kegljev.

Madžarska (moški)

5090 kegljev.

Ako želite poklicati v Avstralijo očeta, mater, brata, se-
stro ali svoj' ga dekleta,

potem se mirno obrnite na, v teh zadevah izkušeno firmo

dr. JURE KOCETA

(G.P.O. Box 670, Perth, W.A.)